ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 25ης Ιανουαρίου 1977 *

Στην υπόθεση 46/76,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Arrondissementsrechtbank te Den Haag προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του παραπέμποντος δικαστηρίου μεταξύ

W. J. G. Bauhuis

και

Ολλανδικού Δημοσίου

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία των διατάξεων της Συνθήκης που απαγορεύουν τις επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος με εξαγωγικούς δασμούς και της οδηγίας του Συμβουλίου 64/432 της 26ης Ιουνίου 1964 (ΡΒ L 121 της 29.7.1964, σ. 1977),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους H. Kutscher, πρόεδρο, A. M. Donner και P. Pescatore, προέδρους τμήματος, J. Mertens de Wilmars, M. Sørensen, A. J. Mackenzie Stuart, A. O'Keeffe, G. Bosco και A. Touffait, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: G. Reischl
γραμματέας: A. Van Houtte

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

(Το μέρος που περιέχει τα περιστατικά παραλείπεται)

Σκεπτικό

1 Με Διάταξη της 10ης Μαΐου 1976, που πρωτοκολλήθηκε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 2 Ιουνίου 1978, το Arrondissementsrechtbank της Χάγης ζήτησε, βάσει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, από το Δικαστήριο να ερμηνεύσει το άρθρο 16 της Συνθήκης και συγκεκριμένα να κρίνει αν:

«οι χρηματικές επιβαρύνσεις που επιβάλλονται από ένα κράτος μέλος για λόγους υγειονομικού ελέγχου κεφαλών ζώων που προορίζονται να αποσταλούν σ' άλλο κράτος μέλος πρέπει να λογισθούν ως φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος με εξαγωγικούς δασμούς όταν οι χρηματικές αυτές επιβαρύνσεις εξυπηρετούν την κάλυψη του πραγματικού κόστους του υγειονομικού ελέγχου που διενεργείται κατόπιν αποφάσεως εθνικής αρχής, χωρίς να το υπερβαίνουν·

α) (προκειμένου περί βοοειδών ή χοιροειδών)

σ' εκτέλεση των υποχρεώσεων που έχει επιβάλει το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας στο κράτος μέλος αποστολής, με την οδηγία 64/432/ΕΟΚ της 26ης Ιουνίου 1964, ή

β) (προκειμένου περί βοοειδών ή χοιροειδών)

σ' εκτέλεση των υποχρεώσεων που αναφέρονται στο στοιχείο α και επιπλέον για να διαπιστωθεί ότι τα εν λόγω βοοειδή ή χοιροειδή πληρούν τις ειδικές προϋποθέσεις τις οποίες απαιτεί το κράτος μέλος προορισμού για την εισαγωγή τους, ή

γ) (προκειμένου περί άλλων ζώων, πλην βοοειδών και χοιροειδών) για να διαπιστωθεί ότι τα εν λόγω ζώα πληρούν τις προϋποθέσεις που απαιτεί το κράτος μέλος προορισμού για την εισαγωγή τους;»

2 Τα ερωτήματα αυτά τέθηκαν στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της ολλανδικής διοικήσεως και ενός ζωεμπόρου, ο οποίος εξήγαγε, κατά μήνα Αύγουστο 1966 μέχρι Ιούλιο 1971, σ' άλλα κράτη μέλη ζώντα ζώα και ζητεί την απόδοση των καταβληθέντων τελών για τους υγειονομικούς ελέγχους στους οποίους προέβη η ολλανδική διοίκηση, πριν από την εξαγωγή τους.

3 Ο ανωτέρω έμπορος ισχυρίζεται ότι τα τέλη αυτά συνιστούν φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος προς εξαγωγικούς δασμούς, απαγορευόμενους από 1ης Ιανουαρίου 1962 από το άρθρο 16 της Συνθήκης και οι οποίοι καταβλήθηκαν, επομένως, αχρεωστήτως.

4 Όπως προκύπτει από την απόφαση του εθνικού δικαστηρίου, τα επίδικα τέλη παρακρατήθηκαν αφενός μεν επ' ευκαιρία υγειονομικών ελέγχων βοοειδών και χοιροειδών που επιβάλλονται και ρυθμίζονται από την οδηγία 64/432/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 1964, περί υγειονομικών προβλημάτων στο ενδοκοινοτικό εμπόριο βοοειδών και χοιροειδών (PB L 121 της 29ης Ιουλίου 1964, σ. 1977), αφετέρου δε επ' ευκαιρία άλλων υγειονομικών ελέγχων πλην των επιβαλλομένων από την οδηγία αυτή ή ελέγχων άλλων ζώων, πλην εκείνων που αναφέρονται στην οδηγία, ρυθμιζομένων μόνο από διατάξεις εθνικού δικαίου.

5 Οι δύο αυτές περιπτώσεις πρέπει να εξεταστούν χωριστά.

6 Καταρχάς πρέπει να αποσαφηνιστεί το πλαίσιο στο οποίο θα τοποθετηθούν οι απαντήσεις στα τεθέντα ερωτήματα.

7 Κατά το γράμμα του άρθρου 9 της Συνθήκης ΕΟΚ, απαγορεύονται οι εισαγωγικοί και εξαγωγικοί δασμοί και όλες οι φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος μεταξύ των κρατών μελών.

8 Κατά το γράμμα του άρθρου 16, τα κράτη μέλη καταργούν μεταξύ τους, το αργότερο στο τέλος του πρώτου σταδίου, τους εξαγωγικούς δασμούς και τις φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος.

9 Η αιτιολογία της απαγόρευσης των επιβαρύνσεων ισοδυνάμου αποτελέσματος προς δασμούς βρίσκει έρεισμα στο εμπόδιο που συνιστούν για την κυκλοφορία των εμπορευμάτων οι χρηματικές επιβαρύνσεις, έστω και αν είναι μηδαμινές, οι οποίες επιβάλλονται λόγω της διελεύσεως των συνόρων, εμπόδιο που επιτείνεται από τις αλλεπάλληλες διοικητικές διατυπώσεις.

10 Συνήθως, κάθε χρηματική επιβάρυνση, που επιβάλλεται μονομερώς, ανεξαρτήτως της ονομασίας της και της τεχνικής της, η οποία πλήττει τα εμπορεύματα επειδή διέρχονται τα σύνορα, όταν δεν είναι δασμός κατά κυριολεξία, συνιστά επιβάρυνση ισοδυνάμου αποτελέσματος κατά την έννοια των άρθρων 9, 12, 13 και 16 της Συνθήκης, έστω και αν δεν εισπράττεται υπέρ του κράτους.

11 Άλλως έχουν τα πράγματα όταν η εν λόγω επιβάρυνση συνιστά την αμοιβή για πράγματι παρασχεθείσα υπηρεσία στον εξαγωγέα, αναλόγου ύψους προς την υπηρεσία αυτή ή αν η επιβάρυνση υπάγεται σ' ένα γενικό σύστημα εσωτερικών τελών και επιβάλλεται συστηματικά με τα ίδια κριτήρια στα εθνικά προϊόντα και στα εισαγόμενα ή εξαγόμενα προϊόντα.

12 Ναι μεν το άρθρο 36 της Συνθήκης ορίζει ότι οι διατάξεις των άρθρων 30 έως και 34 δεν αντιτίθενται στις απαγορεύσεις ή στους ποσοτικούς περιορισμούς εξαγωγών ή εισαγωγών που δικαιολογούνται από λόγους προστασίας της υγείας και της ζωής των ανθρώπων και των ζώων, η διάταξη όμως αυτή, ως παρέκκλιση από το θεμελιώδη κανόνα της καταργήσεως όλων των εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων μεταξύ των κρατών μελών, είναι στενώς ερμηνευτέα και δεν πρέπει να νοηθεί ότι επιτρέπει μέτρα άλλης φύσεως εκτός αυτών που προβλέπονται από τα άρθρα 30 ώς 34.

13 Συνεπώς, το ότι το άρθρο 36 δεν εμποδίζει τους υγειονομικούς ελέγχους δεν πρέπει να οδηγήσει στην ερμηνεία ότι επιτρέπει την είσπραξη τελών που επιβάλλονται στα εισαγόμενα ή εξαγόμενα προϊόντα, τα οποία υπόκεινται στους ανωτέρω ελέγχους, και προορίζονται να καλύψουν τα έξοδα αυτών των ελέγχων.

14 Πράγματι, η είσπραξη τέτοιων τελών δεν είναι ουσιαστικά αναγκαία για την άσκηση της αρμοδιότητας που προβλέπει το άρθρο 36 και έτσι είναι ικανή να αποτελέσει συμπληρωματικό εμπόδιο στο ενδοκοινοτικό εμπόριο.

15 Υπό το φώς αυτών των σκέψεων πρέπει να εξεταστούν τα τεθέντα ερωτήματα.

I — *Όσον αφορά τα τέλη που εισπράττονται για τους υγειονομικούς ελέγχους τους οποίους επιβάλλει η οδηγία 64/432*

16 Για να καταργήσει τα εμπόδια στο ενδοκοινοτικό εμπόριο βοοειδών και χοιροειδών, το Συμβούλιο εναρμόνισε, με την οδηγία 64/432 της 26ης Ιουνίου 1964, τα ισχύοντα υγειονομικά μέτρα στα κράτη μέλη, υποχρεώνοντάς τα να ενοποιήσουν, σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας αυτής, τις οικείες εθνικές διατάξεις.

17 Κατά τη δεύτερη και την τρίτη αιτιολογική σκέψη της, η οδηγία της 26ης Ιουνίου 1964 αποσκοπεί στην αύξηση της αποτελεσματικότητας των κανονισμών περί οργανώσεων αγορών στον τομέα των βοοειδών και χοιροειδών, αντικαθιστώντας «τα ποικίλα και παραδοσιακά μέτρα προστασίας στα σύνορα με ένα ενιαίο σύστημα που προορίζεται ιδίως στη διευκόλυνση του ενδοκοινοτικού εμπορίου».

18 Κατά την τρίτη και τέταρτη αιτιολογική σκέψη, ο στόχος αυτός δεν μπορεί να επιτευχθεί παρά με την εξάλειψη των ανομοιοτήτων μεταξύ των εθνικών νομοθεσιών, «προσεγγίζοντας τις υγειονομικές διατάξεις των κρατών μελών».

19 Η προσέγγιση αυτή συνίσταται κυρίως στο να επιβληθεί στα κράτη μέλη αποστολής ζώων η υποχρέωση να μεριμνούν για την τήρηση ορισμένων υγειονομικών μέτρων που προορίζονται στο να εξασφαλίζουν, μεταξύ άλλων, ώστε τα εξαγόμενα ζώα να μην αποτελούν πηγή διαδόσεως μεταδοτικών ασθενειών.

20 Από το σύνολο των σκέψεων αυτών προκύπτει ότι το εναρμονισμένο σύστημα υγειονομικών ελέγχων που καθιέρωσε η οδηγία στηρίζεται στην ισοτιμία των υγειονομικών εγγυήσεων οι οποίες απαιτούνται στο σύνολο των κρατών μελών, εξού προκύπτει συγχρόνως η εγγύηση της προστασίας της υγείας και η ισότητα της μεταχειρίσεως των προϊόντων.

21 Προς το σκοπό αυτό μεταθέτει το σύστημα αυτό τον έλεγχο στο κράτος μέλος αποστολής κι έτσι αντικαθιστά τα συστηματικά μέτρα προστασίας στα σύνορα μ' ένα ενιαίο σύστημα που καθιστά περιττούς τους αλλεπάλληλους συνοριακούς ελέγχους, αφήνοντας όμως και στο κράτος αποδοχής τη δυνατότητα να επαγρυπνεί ώστε να τηρούνται πράγματι οι εγγυήσεις που απορρέουν από το ενοποιημένο σύστημα ελέγχων.

22 Το σύστημα αυτό στηρίζεται στην εμπιστοσύνη που πρέπει να επιδεικνύουν τα κράτη μέλη όσον αφορά τις εγγυήσεις που προσφέρουν οι γενόμενοι έλεγχοι κατά την αποστολή από τις υγειονομικές υπηρεσίες του κράτους μέλους από το οποίο αποστέλλονται τα ζώα.

23 Για να καταστήσει αποτελεσματική αυτή την εγγύηση εναρμόνισε η οδηγία τις διατάξεις των κρατών μελών, έτσι ώστε να καταστήσει γενικώς εφαρμοστέες τις μεθόδους ελέγχου που ήταν ιδιαιτέρως αυστηρές.

24 Συνέπεια αυτού είναι ότι συχνά μέρος τουλάχιστον των πράξεων ελέγχου που προβλέπονται από την οδηγία είναι ίδιο με τους ελέγχους που διεξάγονται κα-

τά τη διάθεση στο εμπόριο και κατά τη μεταφορά των ίδιων ζώων στο έδαφος του οικείου κράτους μέλους.

25 Τα τέλη που επιβάλλονται γι' αυτούς τους ελέγχους, εφόσον αφορούν τόσο τη διάθεση στο εσωτερικό εμπόριο, όσο και τις εξαγωγές εντάσσονται σ' ένα γενικό σύστημα εσωτερικών τελών και δεν συνιστούν επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος με εξαγωγικούς δασμούς, αλλά υπόκεινται στην απαγόρευση των διακρίσεων του άρθρου 95 της Συνθήκης.

26 Το ερώτημα που τέθηκε πρώτο αφορά επομένως την ερμηνεία της εννοίας της επιβαρύνσεως ισοδυνάμου αποτελέσματος με εξαγωγικό δασμό προκειμένου περί τελών που επιβάλλονται σ' εκείνους τους ελέγχους που διεξάγονται αποκλειστικά σε ζώα που προορίζονται για εξαγωγή σ' άλλο κράτος μέλος και θεσπίστηκαν σε συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την οδηγία 64/432 του Συμβουλίου.

27 Μολονότι οι έλεγχοι συνδέονται με την εξαγωγή σ' άλλο κράτος μέλος, η διεξαγωγή των ελέγχων αυτών κατέστη υποχρεωτική, από την οδηγία, για το κράτος μέλος αποστολής και τούτο για να καταστούν περιττοί οι συνοριακοί έλεγχοι που διεξάγονταν μονομερώς από το κράτος μέλος εισαγωγής ή τουλάχιστον για να μειωθούν σε σποραδικό έλεγχο τηρήσεως των υγειονομικών μέτρων που πρέπει να ληφθούν στο κράτος μέλος αποστολής.

28 Τα μέτρα αυτά δεν έχουν επιβληθεί μονομερώς από κάθε κράτος μέλος, αλλά κατέστησαν υποχρεωτικά και ενιαία για το σύνολο των οικείων προϊόντων, ανεξαρτήτως του κράτους μέλους αποστολής ή προορισμού.

29 Εξάλλου, τα εν λόγω μέτρα δεν θεσπίστηκαν από κάθε κράτος μέλος για την προστασία δικού του συμφέροντος, αλλ' από το Συμβούλιο προς το γενικό συμφέρον της Κοινότητας.

30 Συνεπώς, δεν πρέπει να λογισθούν ως μονομερή μέτρα που εμποδίζουν το εμπόριο, αλλά μάλλον ως ενέργειες που προορίζονται να ευνοήσουν την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, ιδίως εξουδετερώνοντας τα εμπόδια που μπορούν να προκύψουν, για την ελεύθερη αυτή κυκλοφορία, από μέτρα υγειονομικού ελέγχου που λαμβάνονται σύμφωνα με το άρθρο 36.

31 Υπ' αυτές τις προϋποθέσεις, τα τέλη που εισπράττονται επ' ευκαιρία υγειονομικών ελέγχων, οι οποίοι επιβάλλονται από κοινοτική διάταξη, που είναι ενιαίοι

και πρέπει να διεξάγονται υποχρεωτικά, πριν από την αποστολή, στο κράτος μέλος αποστολής, δεν συνιστούν επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος με εξαγωγικούς δασμούς, υπό την προϋπόθεση ότι το ύψος τους δεν υπερβαίνει το πραγματικό κόστος του ελέγχου επ' ευκαιρία του οποίου εισπράχτηκαν.

32 Οι σκέψεις που υπαγορεύουν την απαγόρευση κάθε εμποδίου στο ενδοκοινοτικό εμπόριο, είτε υπό τη μορφή των επιβαρύνσεων ισοδυνάμου αποτελέσματος με εξαγωγικούς δασμούς είτε υπό τη μορφή μέτρων ισοδυνάμου αποτελέσματος με ποσοτικούς περιορισμούς, δεν εφαρμόζονται στην περίπτωση αυτή.

33 Εξάλλου, πρέπει να γίνει διάκριση όσον αφορά τη νομιμότητα της απαιτήσεως τέλους μεταξύ των ελέγχων που επιβάλλονται από την οδηγία και των σποραδικών εκείνων ελέγχων που μόνο δυνάμει της οδηγίας αυτής δικαιούνται να διεξαγάγουν τα κράτη μέλη στα σύνορα· η πρώτη κατηγορία ρυθμίζεται κατά τρόπο υποχρεωτικό και γενικό, έτσι ώστε να πλήττει όλα τα σχετικά προϊόντα, ενώ τα τέλη που απαιτούνται για τους ελέγχους της δεύτερης κατηγορίας, που διενεργούνται μόνο κατά τρόπο συμπτωματικό και μερικό, πλήττουν μόνο τα ελεγχόμενα εμπορεύματα.

34 Πρόκειται άλλωστε για το αντάλλαγμα, που δικαιολογείται δημοσιονομικά και οικονομικά, υποχρεώσεως επιβαλλομένης κατά ίσο τρόπο σ' όλα τα κράτη μέλη από το κοινοτικό δίκαιο.

35 Αναμφιβόλως μπορεί να διαφέρει το κόστος των ενεργειών ελέγχου από ένα κράτος μέλος σ' άλλο, έτσι ώστε οι αμοιβές να παρίστανται άνισες αναλόγως του κράτους μέλους στο οποίο διεξήχθη ο έλεγχος.

36 Θα ήταν μεν ευκταίο να εναρμονιστούν αυτά τα τέλη, αλλά πάντως το γεγονός ότι δεν υπερβαίνουν το πραγματικό κόστος του ελέγχου, διότι αλλιώς θα χαρακτηριστούν ως επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος με εξαγωγικούς δασμούς, τους αφαιρεί το χαρακτήρα απαγορευομένων ενισχύσεων λόγω εξαγωγής και κωλύει να θεωρηθούν ως εμπόδια στην κυκλοφορία των εμπορευμάτων.

II — *Όσον αφορά τα τέλη που επιβάλλονται για ειδικούς υγειονομικούς ελέγχους που διενεργούνται επ' ευκαιρία εξαγωγής βοοειδών και χοιροειδών*

37 Για να ευνοήσει την ελεύθερη κυκλοφορία των βοοειδών και χοιροειδών γενίκευσε και ενοποίησε για όλο το έδαφος της Κοινότητας η οδηγία 64/432 τους υγειονομικούς ελέγχους που προορίζονται να προστατεύσουν την υγεία και τη ζωή των ανθρώπων και των ζώων.

38 Η αμοιβαία εμπιστοσύνη που πρέπει να έχουν τα κράτη μέλη για τους ελέγχους που έγιναν σύμφωνα με τους προβλεπόμενους όρους από τα αρμόδια όργανα των άλλων κρατών μελών αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο του συστήματος που θέσπισε η οδηγία, ελλείψει του οποίου θα στερούνταν του αντικειμένου της η οδηγία αυτή.

39 Απ' αυτό συνάγεται ότι τα βοοειδή και χοιροειδή που υπέστησαν τους ελέγχους, οι οποίοι προβλέπονται από την οδηγία αυτή, πρέπει να μπορούν να μεταφέρονται απ' ένα κράτος μέλος προς άλλα χωρίς να απαιτούνται πρόσθετες υγειονομικές προϋποθέσεις.

40 Άρα, εκτός από τις εξαιρέσεις που προβλέπονται από την ίδια την οδηγία, κάθε συμπληρωματικός έλεγχος, ο οποίος επιβάλλεται μονομερώς από ένα κράτος μέλος επί των βοοειδών και χοιροειδών που προορίζονται για εξαγωγή σ' άλλο κράτος μέλος, είτε κατόπιν ιδίας πρωτοβουλίας είτε για να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις άλλου κράτους μέλους που κατέστησαν αδικαιολόγητες, συνιστά μέτρο ισοδυνάμου αποτελέσματος προς ποσοτικό περιορισμό και κάθε τέλος που εισπράττεται με την ευκαιρία αυτή είναι, για το λόγο αυτό, ασυμβίβαστο με το κοινοτικό δίκαιο.

41 Άλλως έχει το πράγμα μόνο αν ο έλεγχος αυτός και το αντίστοιχο τέλος επιβάλλονται επίσης από την εθνική νομοθεσία για τη διάθεση στο εμπόριο και τη μεταφορά βοοειδών και χοιροειδών στο έδαφος του οικείου κράτους μέλους.

42 Εξάλλου, αν πρόκειται για συμπληρωματικούς ελέγχους που διενεργούνται στο κράτος αποστολής στις περιπτώσεις και υπό τις προϋποθέσεις οι οποίες προβλέπονται από τις ειδικές διατάξεις της οδηγίας 64/432, όπως του άρθρου 8, τα τέλη, εφόσον δεν υπερβαίνουν το πραγματικό κόστος του ελέγχου, είναι όπως αυτά που ερευνήθηκαν πιο πάνω και δεν συνιστούν επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος προς εξαγωγικούς δασμούς.

III — *Όσον αφορά τα τέλη που επιβάλλονται για υγειονομικούς ελέγχους που διενεργούνται στα κράτη αποστολής επί άλλων ζώων πλην βοοειδών και χοιροειδών*

43 Οι έλεγχοι που αναφέρονται στο τέλος των ερωτημάτων διενεργούνται από κάθε κράτος μέλος εκτός από οποιαδήποτε κοινοτική κανονιστική ρύθμιση, κατά τρόπο μονομερή και όχι ενοποιημένο.

44 Κατά το μέτρο που οι έλεγχοι αυτοί διεξάγονται μόνο στα ζώα τα οποία προορίζονται για εξαγωγή και διαφέρουν από εκείνους που γίνονται για τη διάθεση

στο εμπόριο ή για τη μεταφορά των ίδιων ζώων στο έδαφος του οικείου κράτους μέλους, πρόκειται για μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος προς ποσοτικούς περιορισμούς.

45 Τα μέτρα αυτά, προοριζόμενα να προστατεύσουν υγειονομικά συμφέροντα του κράτους εισαγωγής, είναι σύμφωνα με τη Συνθήκη υπό τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 36 αυτής.

46 Το άρθρο 36 δεν απαγορεύει να αντικαθίστανται οι έλεγχοι που διεξάγονται από το κράτος εισαγωγής κατά τη διέλευση των συνόρων με ελέγχους που διενεργούνται κατά την αποστολή από το κράτος μέλος αποστολής.

47 Πάντως, η μετατόπιση των ελέγχων αυτών που εξακολουθούν να διενεργούνται προς το συμφέρον του κράτους εισαγωγής δεν επιφέρει τη μεταβολή της φύσεώς τους.

48 Όπως υπομνήστηκε πιο πάνω, το άρθρο 36 δεν αποτελεί μεν εμπόδιο, εντός των προϋποθέσεων που καθορίζει, στη διατήρηση ορισμένων περιορισμών, ιδίως υπό τη μορφή των υγειονομικών ελέγχων, δεν επιτρέπει όμως την είσπραξη τελών επιβαλλομένων επί των εμπορευμάτων που υποβάλλονται σ' αυτούς τους ελέγχους, διότι η είσπραξή τους δεν είναι αναγκαία για την άσκηση της αρμοδιότητας που προβλέπει το άρθρο 36 και συνεπώς αποτελούν συμπληρωματικό εμπόδιο στο ενδοκοινοτικό εμπόριο.

49 Οι λόγοι που καθιστούν θεμιτή την επιβολή πρόσφορων τελών για την περίπτωση της διενεργείας γενικών, ενιαίων και κοινοτικής φύσεως ελέγχων δεν μπορεί να ισχύουν σε καταστάσεις στις οποίες παραμένουν μονομερή εμπόδια.

50 Έτσι έχουν τα πράγματα ακόμη και όταν οι εθνικοί αυτοί έλεγχοι αποτελούν μέτρα προωθήσεως των εξαγωγών.

51 Πρέπει συνεπώς να δοθεί η απάντηση ότι συνιστούν επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος με δασμούς τα τέλη που εισπράττονται από το κράτος μέλος αποστολής και συνδέονται με υγειονομικούς ελέγχους οι οποίοι διενεργούνται από τις υπηρεσίες αυτού του κράτους, δεν επιβάλλονται δε από κοινοτικό κανονισμό ή οδηγία, αλλά καθίστανται υποχρεωτικοί από το κράτος αυτό για να διαπιστωθεί η πλήρωση των προϋποθέσεων στις οποίες υποβάλλει το κράτος μέλος προορισμού την εισαγωγή.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε το Arrondissementsrechtbank te Den Haag, με Διάταξη της 10ης Μαΐου 1976, αποφαίνεται:

1. **Τέλη που εισπράττονται επ' ευκαιρία υγειονομικών ελέγχων επιβαλλομένων από κοινοτική διάταξη, οι οποίοι είναι ομοιόμορφοι και πρέπει να διεξαχθούν υποχρεωτικά πριν από την αποστολή στο κράτος μέλος αποστολής, δεν συνιστούν επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος με εξαγωγικούς δασμούς, υπό την προϋπόθεση ότι το ύψος τους δεν υπερβαίνει το πραγματικό κόστος του ελέγχου επ' ευκαιρία του οποίου εισπράττονται.**

2) **Εκτός από τις εξαιρέσεις που προβλέπονται από την ίδια την οδηγία 64/432/ΕΟΚ, κάθε συμπληρωματικός έλεγχος, ο οποίος επιβάλλεται μονομερώς από ένα κράτος μέλος επί βοοειδών ή χοιροειδών προοριζομένων να εξαχθούν σ' άλλο κράτος μέλος, είτε κατόπιν ιδίας πρωτοβουλίας είτε για να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις άλλου κράτους μέλους που κατέστησαν αδικαιολόγητες, συνιστά μέτρο ισοδυνάμου αποτελέσματος προς ποσοτικό περιορισμό και κάθε τέλος που εισπράττεται με την ευκαιρία αυτή είναι, για το λόγο αυτό, ασυμβίβαστο με το κοινοτικό δίκαιο.**

3) **Συνιστούν επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος με δασμούς τα τέλη που εισπράττονται από το κράτος μέλος αποστολής και συνδέονται με υγειονομικούς ελέγχους, οι οποίοι διενεργούνται από τις υπηρεσίες αυτού του κράτους, δεν επιβάλλονται δε από κοινοτικό κανονισμό ή οδηγία, αλλά καθίστανται υποχρεωτικοί από το κράτος αυτό για να διαπιστωθεί η πλήρωση των προϋποθέσεων στις οποίες υποβάλλει το κράτος μέλος προορισμού την εισαγωγή.**

Κρίθηκε από το Δικαστήριο στο Λουξεμβούργο στις 25 Ιανουαρίου 1977.

Kutscher Donner Pescatore Mertens de Wilmars

Sørensen Mackenzie Stuart O'Keeffe

Bosco Touffait

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 25 Ιανουαρίου 1977.

Ο γραμματέας
A. Van Houtte

Ο Πρόεδρος
H. Kutscher